

Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 27. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NEMZETPOLITIKAI KUTATÓINTÉZET

Kisebbségi jogvédő intézet alakult

Kisebbségi jogvédő intézet és alapítvány kezdi meg működését, amelynek célja, hogy a magyar nemzethez tartozók teljes körű jogvédelemben részesüljenek – jelentette be Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes. A cél megvalósítására 50 millió forintot különítettek el – mondta a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes, aki megjegyezte: ennek az összegnek a többszöröse áll rendelkezésre, hiszen számos olyan szervezetet támogatnak a Bethlen Gábor Alapon keresztül, amely szintén foglalkozik a külföldi magyarok jogi segélyezésével, védelmével. Semjén Zsolt szerint az erőteljes nemzeti érdekvédelem ellenére vannak olyan magyar közösségek, amelyeket különböző hátrányok érnek a magyarságuk miatt. Ezért ahhoz, hogy a magyarság valóban gyarapodó közösség lehessen, fontos, hogy a teljes körű jogvédelmet is biztosítsák. Kiemelte: elsőként a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel kötöttek együttműködési megállapodást. A létrejött kisebbségi jogvédő alapítvány kuratóriumának tagjai között van Tertyánszkiné Vasadi Éva volt alkotmánybíró, aki a testület elnöke is, valamint Bándi Gyula és Szabó Marcell, a PPKE tanszékvezetői, Kardos Gábor, az ELTE tanszékvezetője, Szalayné Sándor Erzsébet, a Pécsi Tudományegyetem oktatója. A fenti alapítvány hozta létre az a kisebbségi jogvédő intézetet, amelyet Gyeney Laura vezet. Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár elmondta: fontos, hogy ha valakit bárhol a világban magyarsága miatt bántódás ér, ne érezze magát egyedül, ne érezze azt, hogy nincs, aki segítsen neki. „A magyar kormány ott áll mögötte, és kész segítséget nyújtani” – fogalmazott. Jelezte: fontos partnereik a külföldi magyar civil szervezetek, és példaként említette a Somorjai Fórum Intézetet, valamint a délvidéki Concordia Minoritatis Hungaricae Polgári Egyesületet. Gyeney Laura, az intézet vezetője elmondta: különösen fontosnak tartják, hogy a határon túli magyarok jogvédelmét tudományos eszközökkel is támogassák. Mint kifejtette: a De Gasperi nevét viselő szellemi műhely a jövőben tudományos rendezvényeket, konferenciákat szervez, valamint tudományos kutatásokat, képzéseket finanszíroz, pályázatokat ír ki.

Óvodák éve: sikeresen zárult a program első szakasza

Sikeresen zárult a 2012 a külföldi magyar óvodák éve program első szakasza, vont mérleget Répás Zsuzsanna nemzetpolitikai helyettes államtitkár. A helyettes államtitkár összegzése szerint a Kárpát-medencei jó óvodapedagógiai gyakorlatokat bemutató körút 23 külföldi állomásán csaknem 1500 gyermekkel, szüleikkel és pedagógusokkal találkozott. Olyan óvodákat is felkerestek, amelyekre eddig kevés figyelem jutott. Hozzátette: külön hangsúlyt fektettek a tömbben és a szórványban élők problémáira, és a körút során a nehéz helyzetben lévő közösségekhez látogattak el. A program során két jó gyakorlattal járták a Kárpát-medencét: a hagyományokra épülő meseszöveggel, valamint a világszerte ismert táncjátékmódszerrel. Répás Zsuzsanna a program folytatásáról elmondta: a külföldi magyar óvónők igényeihez igazodó módszertani csomagot dolgoztak ki, amelynek segítségével erősíteni kívánják az anyanyelvi oktatást, és szeretnék a szülőket

még aktívabban bevonni. A csomagot az ősz folyamán valamennyi Kárpát-medencei magyar vagy magyarul is nevelést folytató óvodába eljuttatják. Létrehoztak továbbá egy, a programhoz kapcsolódó honlapot is, amely az eddigi és a következő állomások mellett tájékoztató anyagokat, Kárpát-medencei híreket tartalmaz. A honlapra várják a programhoz kapcsolódó javaslatokat is. Emellett továbbképzést tartanak július folyamán száz külföldi magyar óvónő számára Siófokon – tette hozzá, kiemelve: a Kárpát-medence valamennyi régiójából érkező óvónők kicserélhetik tapasztalataikat, és kapcsolatokat építhetnek. A nemzetpolitikai államtitkárság február 17-én hirdette meg az óvodák éve programot, amelyre összesen 100 millió forintot különítettek el a Bethlen Gábor Alapnál.

Három év letöltendő börtönbüntetésre ítélték a Mikó-per vádlottjait

Három év letöltendő börtönbüntetésre ítélték annak a restitúciós bizottságnak a tagjait, amely a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium épületét visszaszolgáltatta a református egyháznak. A korrupcióellenes ügyészség nagy értékre elkövetett hivatali visszaélés címén emelt vádat Markó Attila, Marosán Tamás és Silviu Clim ellen. A bírósági ítélet megállapítja, hogy a vádlottak a sepsiszentgyörgyi polgármesteri hivatalt károsították meg, holott a per folyamán a hivatal jelezte: ők nem tartanak igényt az épületre, mert az a református egyházé volt. Antal Árpád polgármester május elején olyan dokumentumot mutatott be a sajtónak, amely szerinte alátámasztja, hogy az iskola az egyházé volt. A bírói ítélet teljes egészében érvénytelennek nyilvánította a visszaszolgáltatási iratot, és elrendelte, hogy töröljék az Erdélyi Református Egyházkerületet, mint tulajdonost a telekkönyvből. A magyar politikai szervezetek szerint a Mikó-per veszélyes precedenst teremthet az egyházi ingatlanok esetleges visszaállamosítása szempontjából. A Mikó-ügy külön napirendi pontként is szerepelt az RMDSZ Szövetségi Képviselők Tanácsának (SZKT) hétfői ülésén, ahol Kelemen Hunor kiemelte, hogy a szövetségnek minden segítséget meg kell adnia azoknak az embereknek, akik ellen bírósági ítélet született. Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester szerint azok, akik ezt a döntést támogatták, az RMDSZ és az erdélyi magyar közösség reakcióit tesztelik. Mindenki úgy tekintsen erre a döntésre, mintha őt magát ítélték volna el három évre – mondta. Az SZKT egyhangúlag elfogadta azt az állásfoglalást, mely határozottan elítéli a Markó Attila és társai ellen folyó bűnvádi eljárást, alaptalannak tartja a vádakot, valamint szolidaritást vállal a vádlottakkal.

Értékelte az RMDSZ

Vasárnap ülésezett az RMDSZ mini-parlamentjeként működő Szövetségi Képviselők Tanácsa (SZKT) Marosvásárhelyen. Kelemen Hunor elnöki beszámolójában úgy fogalmazott: „az RMDSZ gyengítésére irányuló budapesti és bukaresti törekvések ellenére” a szövetség megnyerte a júniusi önkormányzati választásokat. Jobb eredményeket ért el,

mint négy évvel ezelőtt, és – noha két magyar párttal kellett versenyeznie – nagyobb arányban szerezte meg a magyarok szavazatait, mint négy évvel ezelőtt. Kelemen Hunor szerint a választások eredménye azt jelezte, ahol volt munka az elmúlt négy évben, ott a szövetség begyűjtötte a szavazatokat, ahol nem folyt érdemi munka, ott azt a kampány sem tudta pótolni. Az elnök elmondta, át kell alakítani azokat az RMDSZ-szervezeteket, amelyek nem szerepeltek jól a választásokon: első lépésként teljesen újraszervezik a szövetség marosvásárhelyi szervezetét. Kelemen Hunor úgy vélekedett, „Kövér László felelőtlen erdélyi portyázása” nagymértékben hozzájárult a magyarellenes hangulat szításához, a magyarellenes román szavazók mozgósításához. „Nem vagyunk harcban a magyar kormánnyal, de meg kell érteni, hogy az RMDSZ-nek 86 százalékos beágyazottsága van. Nem lehet kárpát-medencei nemzetpolitikát felépíteni az RMDSZ nélkül” – jelentette ki Kelemen Hunor. Az őszi parlamenti választások vonatkozásában azt tartotta célnak, hogy az RMDSZ-nek erős frakciója legyen a törvényhozásban, mely a kormányzati jelenlétet is biztosíthatja. Az őszi parlamenti választások vonatkozásában is elismételte: „a szövetség kinyitotta az ajtót, a zárat leszerelte, a kulcsot eldobta”. Ezzel arra utalt, hogy a többi magyar párt politikusait is az RMDSZ soraiba várja, ha részt kívánnak venni a parlamenti választásokon. Az önkormányzatban kötendő szövetségekkel kapcsolatban elmondta, az egyedüli szempont a tárgyalások során az volt, hogy miképpen lehet jobban szolgálni a magyar közösséget. A legtöbb esetben az USL-vel, néhány esetben pedig a PDL-vel kötöttek szövetséget. Kelemen az USL esetleges szakadására utalva kijelentette, hamarosan ismét napirendre kerül az alpolgármesteri tisztségek megszerzése, ehhez azonban türelemre, kitartásra van szükség. Nem lesz könnyű a nyár és az ősz – helyezte kilátásba Kelemen. A PDL és az USL között totális háború van kibontakozóban, és ez az RMDSZ-t sem fogja kímélni. Választásokig ellenzékben maradunk; úgy kell átvészelnünk a következő időszakot, hogy az erdélyi magyarság és az RMDSZ a lehető legkevesebb, későbbi cselekvést akadályozó sebet kapjon – mondta. Markó Béla kiemelte, az önkormányzati választások jelentették a másfél éve hivatalban levő RMDSZ-vezetés próbáját. Az új vezetőség pedig kiválóan vette ezt az akadályt – mondta. A volt elnök elmondta, az őszi választásokra kell készülni, és cél az, hogy az RMDSZ kormányzati tényező legyen. Az RMDSZ győzelme egyben azt jelenti, az erdélyi magyar közösség bele akar szólni a sorsa alakulásába, annak ellenére, hogy sem a hazai, sem pedig a kárpát-medencei politika nem túl szívderítő. Magyarország megtépzott nemzetközi tekintélyével néz szembe a gazdasági válsággal, és lassan-lassan elszigeteli magát a Kárpát-medencében. Szabó Ödön, a Bihar megyei RMDSZ-szervezet ügyvezető elnöke a Tulipán frakció nevében felvetette, hogy az erdélyi magyarok hozzanak létre Magyarországon egy pártot. Az ötletet Ráduly Róbert is megemlítette felszólalásában, mondván, a magyar állampolgárságot szerzett felvidéki, délvidéki és kárpátaljai magyarokkal közösen lehetne bejegyezni. Ráduly sérelmezte, hogy a magyar választójogi törvény alapján a határon túli magyarok csak pártlistákra szavazhatnak. Markó Béla, az RMDSZ tiszteletbeli elnöke is kitért a pártalapítás javaslatára. „Megfenyegettük a magyarországiakat, hogy létrehozunk ott egy pártot. Ez nem árt, de még mielőtt a 2014-es magyarországi választásokról

beszelnék, nekünk az őszi parlamenti választásokra kell összpontosítanunk” – jelentette ki Markó, aki helytelenítette, hogy magyar részről „nem követték meg” az RMDSZ-t.

Népszámlálás: valamennyi járásban csökkent a magyarok száma és aránya

Két járásban élnek többségben a magyarok Szlovákiában, a Dunaszerdahelyiben 75 százalék, a Komáromiban 64 százalék a magyarok aránya – derült ki a 2011-es népszámlálás most nyilvánosságra hozott részletesebb adataiból. A szlovák statisztikai hivatal február végén közölte a tavalyi census eredményeinek főbb számait. Ebből kiderült, hogy 458 467 személy vallotta magát magyarnak, azaz tíz év alatt 62 ezerrel csökkent a magyarság lélekszáma. A most közölt adatokból látható, hogy az összes, magyarok által lakott déli járásban csökkent a magyarok száma és aránya. Különbség csak a fogyás mértékében mutatkozik. A magyarság csökkenésének mértéke mindössze három járásban maradt tíz százalék alatt. A 2011-es népszámlálás eredményeinek értelmezését ugyanakkor nehezíti az ismeretlen nemzetiségűek viszonylag nagy aránya is. A legjelentősebb számszerű csökkenés a magyarok által nagyobb arányban lakott járásokban volt. A Komáromiban 8620, a Dunaszerdahelyiben 6311 magyarral kevesebbet írtak össze. Arányaiban a legnagyobb, közel 30%-os csökkenés Kassán volt, ahol mindössze 6382 személy vallotta magát magyar nemzetiségűnek, ami a lakosság 2,65 százalékának felel meg. Soha ilyen alacsony még nem volt a város magyarságának aránya. A kassai eredményt ugyanakkor árnyalja, hogy a városban magas, közel húsz százalékos volt a nemzetiségüket be nem vallók aránya. A Pozsony melletti Szenci járásban 2001-ben a lakosok 20,4 százaléka volt magyar, tavaly már csak 13,8. A nagyarányú fogyás legfőbb oka, hogy jelentősen nőtt a járás lakosságának száma. Feltételezhető, hogy a betelepülők túlnyomó többsége szlovák volt. Csak három járásban volt 10 százalék alatti a magyarság számának csökkenése. A legkisebb fogyás két kelet-szlovákiai járásban volt. A Nagymihályiban 5,4, a Tőketerebesiben 7,5 százalékkal csökkent a magyarság száma. A harmadik, viszonylag alacsony arányú, 6,7 százalékos csökkenés a Dunaszerdahelyi járásban mutatható ki. Ugyanakkor az itt eltűnt 6311 magyar az előző népszámláláshoz mért 62 ezres csökkenés több mint tíz százalékát teszi ki. A magyarok és szlovákok számarányának csökkenésével párhuzamosan több régióban nőtt a romák aránya. Az egyik legjelentősebb növekedés a Dunaszerdahelyi járásban volt tapasztalható. Jelentősen nőtt a cigányság aránya és száma a Rimaszombati, a Kassa-vidéki és a Tőketerebesi járásban is. Ám továbbra is érvényes, hogy a census a romák számáról ad a legkevésbé világos képet: országos szinten a lakosok 2 százaléka, 106 ezer polgár vallotta magát romának, miközben szakértők szerint arányuk a valóságban 6 és 10 százalék között lehet. A magyarság fogyásával kapcsolatban pontosabb képet majd a községsoros adatok nyilvánosságra hozatala után kaphatunk.

Révkomáromban ülésezett a nemzeti összetartozás bizottsága

A szlovákiai magyarság lélekszámának csökkenése, annak okai, következményei és visszafogása, valamint a szlovák-magyar viszony és a magyar-magyar kapcsolatok adták a nemzeti összetartozás bizottsága révkomáromi kihelyezett ülésének súlyponti témáit szerdán. A találkozón a bizottság tagjai és az MKP politikusai mellett egyházi és közéleti személyiségek, valamint szakmai, civil és ifjúsági szervezetek képviselői vettek részt. A parlamenti bizottság tagjai szerda délután több felvidéki települést is meglátogattak. Potápi Árpád, a bizottság fideszes elnöke sajtótájékoztatóján hangsúlyozta: nagyon fontos, hogy ne csak a magyar parlamentben beszéljenek a határon túl élő magyarokról, hanem személyes kapcsolatba is kerüljenek ezekkel a közösségekkel. Kiemelte: amikor a szlovákiai magyaroknak segítenek, akkor Szlovákiának is segítenek, hiszen az ott élő magyarok Szlovákia állampolgárai, és a magyar-magyar kapcsolatok szorosabbra fűzésével a jószomszédi kapcsolatokat is javítják. Berényi József, a Magyar Koalíció Pártjának elnöke a találkozót értékelve elmondta: a cél a problémák bemutatása és megtárgyalása volt. Berényi az ülésen a szlovákiai magyarság lélekszámának csökkenéséről beszélt. Szerinte a legutóbbi népszámlálás bebizonyította: „Megszűnésre ítéltetett a szlovákiai magyarság.” Hozzátette: ezt támasztja alá az is, hogy Szlovákiában nemzetállam-építés folyik, amely nincs híján a megfélemlítés politikájának. Hozzáfűzte: a szlovák társadalom egy része az autonómia fogalmát nem annak valós jelentésével azonosítja, hanem „véres hadüzenetként” értelmezi.

A találkozót megelőzően Pavol Paška, a szlovák törvényhozás elnöke tiltakozott a bizottság kihelyezett ülése ellen. Kijelentette: a magyar parlament nem tájékoztatta az ülésről Szlovákiát. Egy másik, a bizottság tárgyalását követő nyilatkozatában pedig „végletekig menő illetlenségnek” nevezte, hogy magyar részről a „szlovákok számára sértő” Felvidék kifejezést használták Révkomáromban. Támadta a kihelyezett ülés megszervezését Bugár Béla, a Most-Híd vezetője is, aki azt „diplomáciai félrelépésnek”, illetve olyan „újabb megosztó lépésnek” nevezte, amely nem szolgálja a szlovákiai magyarok érdekeit. Miroslav Lajčák szlovák külügyminiszter szerint illendő lett volna, hogy a magyar Országgyűlés előre értesítse a kihelyezett ülésről a szlovák törvényhozást. Hozzátette, Szlovákia nem kérdőjelezi meg, hogy a magyar Országgyűlés nemzeti összetartozás bizottságának joga van a révkomáromihoz hasonló kihelyezett ülést tartani Szlovákiában.

A horvát miniszterelnök a vajdasági autonómiatörekvésekről

A szerbiai autonómiatörekvések értékeléséről is kérdezték magyar országgyűlési képviselők szerdán Strasbourgban Zoran Milanović horvát miniszterelnököt, aki az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének nyári ülészakán találkozott a képviselőkkel. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) azt kérdezte a sikeres EU-csatlakozási tárgyalásokon már túljutott Horvátország kormányfőjétől, hogy milyen tanácsot adna a szintén az unióba

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

törekvő Szerbiának az autonómiatörekvésekkel kapcsolatban. Milanović úgy vélekedett, hogy Szerbiának a taggá válás érdekében igazodnia kell a kisebbségekkel kapcsolatos európai elvárásokhoz. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Vajdaságban számos nemzeti közösség él, és ott létezik is bizonyos fokú autonómia, amit szerinte bizonyára tovább kell még fejleszteni. A horvát kormányfő és a jobbikos képviselő egyetértett abban, hogy oda kell figyelni a Horvátországban élő magyar kisebbség gondjaira, mert a magyarok az ország olyan térségében laknak, amely fejlettségben elmarad az ország többi részétől.

